

ارشد عالی آموزشی

مؤلفان

دکتر فریبرز صدیقی ارفعی

(عضو هیئت علمی دانشگاه کاشان)

حیدر قادری

(کارشناس ارشد علوم تربیتی دانشگاه کاشان)

جواد شکرریز

(عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور)

۱۳۹۰

سرشناسه: شکرریز، جواد.
عنوان و نام پدیدآور: ارزشیابی آموزشی، حیدر قادری، فریبرز صدیقی ارفعی
مشخصات نشر: تهران: سخنوران، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری: ۱۲۶ ص.: جدول، نمودار.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۱۵۰-۳۶-۹
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا
یادداشت: کتابنامه
شناسه افزوده: فریبرز صدیقی ارفعی، حیدر قادری
موضوع: برنامه درسی - آموزش و پرورش
رده‌بندی کنگره: ۲۸۲۲/۷۵LB ق/الف ۴ ۱۳۹۰
رده‌بندی دیویی: ۳۷۱/۲۶
شماره کتابشناسی ملی: ۲۴۲۰۶۶۳

انتشارات سخنوران

تلفن: ۶۶۴۷۶۳۰۶ - ۰۹۱۲۴۰۵۵۳۱۱ - ۰۹۱۹۳۶۱۶۶۱۳

پست الکترونیک: sokhanvaran_pub@yahoo.com

ارزشیابی آموزشی

تألیف: فریبرز صدیقی ارفعی، جواد شکرریز، حیدر قادری
ویراستار: ربابه زمانی
ناظر فنی: مهدی محمودی
طرح جلد: احمد شهبازی
چاپ، لیتوگرافی و صحافی: آینده، باختر، قفقوری
نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۰
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۳۵۰۰۰ ریال

مرکز بخش: علم و دانش تلفن: ۶۶۴۷۶۳۰۶

کلیه حقوق این اثر متعلق به انتشارات سخنوران می‌باشد.

فهرست مطالب

پیشگفتار	۵
----------	---

ک فصل اول: برنامه درسی

مقدمه	۷
مفهوم برنامه درسی	۷
انواع و سطوح برنامه درسی	۱۲
مراحل برنامه‌ریزی درسی	۱۷
روند تحولات برنامه درسی	۲۰

ک فصل دوم: ارزشیابی آموزشی

مقدمه	۲۳
مفهوم ارزشیابی آموزشی	۲۳
اعتبارسنجی و ارزیابی درونی	۲۷
اهداف ارزیابی آموزشی	۳۳
کارکردهای ارزشیابی آموزشی	۳۶
سیر تحول ارزیابی آموزشی	۳۸

ک فصل سوم: کیفیت و ارزشیابی

مقدمه	۴۳
مفهوم و جایگاه کیفیت در آموزش عالی	۴۴
کیفیت برنامه درسی در آموزش عالی	۵۲
ضرورت توجه به کیفیت در نظام آموزش عالی	۵۵
جنبه‌های اساسی در ارزشیابی کیفیت برنامه درسی	۵۸
نقش ارزشیابی برنامه درسی در بهبود کیفیت برنامه‌های آموزش عالی	۶۱
ارزشیابی کیفیت درونی برنامه درسی	۶۵

ک فصل چهارم: الگوهای ارزشیابی آموزشی

مقدمه	۶۹
معرفی الگوهای ارزشیابی آموزشی	۷۰
۱. الگوی ارزشیابی هدف-مدار تایلر	۷۰
۲. الگوی ارزشیابی ناهمخوانی	۷۱
۳. الگوی ارزشیابی سیپ	۷۳
۴. الگوی ارزشیابی هدف-آزاد	۷۳
۵. الگوی اعتبارسنجی	۷۴

۷۵.....	۶. الگوی ارزشیابی مبتنی بر مدافعه
۷۶.....	۷. الگوی ارزشیابی به مثابه روشنگری
۷۷.....	۸. الگوی ارزشیابی اجرای عمل (تبادلی)
۷۸.....	۹. الگوی ارزشیابی خبرگی و انتقاد هنری
۷۹.....	۱۰. الگوی ارزشیابی مشارکتی

ک فصل پنجم: ارزیابی کیفیت آموزشی در برخی از کشورها

۸۳.....	مقدمه
۸۳.....	آمریکا
۸۴.....	انگلستان
۸۶.....	فرانسه
۸۸.....	کانادا
۸۹.....	هلند
۹۰.....	فنلاند
۹۰.....	سوئد
۹۱.....	سوئیس
۹۲.....	روند ارزیابی کیفیت آموزشی در ایران

ک فصل ششم: پژوهش‌های ارزشیابی آموزشی

۹۳.....	مقدمه
۹۳.....	تحقیقات انجام شده در خارج کشور
۹۶.....	تحقیقات انجام شده در داخل کشور

ک فصل هفتم: فرآیند اجرای ارزیابی درونی

۱۰۹.....	مقدمه
۱۰۹.....	سطوح اجرای ارزیابی درونی
۱۱۰.....	فرآیند اجرای ارزیابی درونی
۱۱۹.....	منابع

پیشگفتار

ارزشیابی آموزشی به عنوان بازخورد فعالیت‌های آموزشی در جهت بهبود فعالیت‌های آموزشی امری نسبتاً جدید است. امروزه مفهوم ارزشیابی آموزشی مترادف با قضاوت درباره ارزش و شایستگی پدیده‌های آموزشی شناخته شده است. همچنین، این مفهوم به معنی سنجش میزان تحقق اهداف آموزشی و فرایند توصیف و داوری درباره شایستگی و ارزش فعالیت‌های آموزشی در نظر گرفته شده است. به عبارت دیگر، ارزیابی آموزشی عبارت از فرایند تعیین و فراهم آوردن داده‌های لازم برای قضاوت درباره مواد تصمیم‌گیری در نظام آموزشی به منظور بهبود فعالیت‌ها می‌باشد.

این مجموعه در شش فصل تنظیم گردیده است. در فصل اول، مفهوم برنامه درسی به عنوان مجموعه تجارب یادگیری که توسط مدرسه برنامه‌ریزی و سازماندهی شده است، مورد بررسی قرار گرفته است. در فصل دوم، مفاهیم ارزشیابی آموزشی، اعتبار سنجی و ارزیابی درونی تشریح گردیده و ضمن بیان اهداف و کارکردهای ارزشیابی آموزشی، سیر تحول ارزیابی آموزشی ارایه گردیده است. در فصل سوم، مفاهیم کیفیت و ارزشیابی به ویژه جایگاه کیفیت در آموزش عالی مورد بحث قرار گرفته است. همچنین، در این فصل جنبه‌های اساسی ارزشیابی کیفیت برنامه درسی و نیز نقش ارزشیابی برنامه درسی در بهبود کیفیت برنامه‌های آموزش عالی ارایه شده است. فصل چهارم به ارایه الگوهای ارزشیابی آموزشی پرداخته و ده الگوی اصلی در این ارتباط تشریح گردیده است. در فصل پنجم، ارزیابی کیفیت آموزشی در نظام‌های آموزش عالی برخی از کشورهای جهان ارایه شده است. در فصل ششم، برخی از مهم‌ترین پژوهش‌های صورت گرفته در زمینه ارزشیابی آموزشی در داخل و خارج از کشور معرفی گردیده‌اند. در فصل پایانی این مجموعه، فرایند و مراحل اجرایی ارزشیابی درونی در نظام آموزش عالی تشریح

گردیده است.

این مجموعه حاصل تلاش متفکرین، صاحب نظران و محققین مختلفی است که مؤلفان در تدوین این نوشتار از آثار آنان بهره برده‌اند که در اینجا لازم است از تمامی آنان تشکر و قدردانی به عمل آید. امید است این نوشتار بتواند در روشن ساختن هر چه بیشتر مفهوم و روش‌های کاربردی ارزشیابی آموزشی برای مخاطبین محترم مفید واقع گردد.

دکتر فریبرز صدیقی ارفعی

عضو هیأت علمی دانشگاه کاشان

حیدر قادری

کارشناس ارشد علوم تربیتی دانشگاه کاشان

جواد شکرریز

عضو هیأت علمی دانشگاه پیام نور

www.ketab.ir